

Guia docent de l'assignatura "Infermeria Familiar i Comunitària"**2023/2024****Codi: 106118****Crèdits ECTS: 6**

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	2

Contacte**Responsable:**

Santesmases Masana, Rosalia

RSantesmases@santpau.cat**Professorat:**

Santesmases Masana, Rosalia

RSantesmases@santpau.cat**Utilització d'idiomes**

Llengua vehicular majoritària: Català

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en castellà: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, però es recomana haver cursat: Bases Teòriques d'Infermeria, Bases Metodològiques d'Infermeria i Salut Pública.

Contextualització i Objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències de la Infermeria, matèria Infermeria Comunitària i està planificada al quart semestre del grau.

La finalitat principal d'aquesta assignatura és capacitar als estudiants en la identificació de les competències infermeres en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura:

1. Reflexionar sobre les competències de la infermera familiar i comunitària.
2. Identificar el paper de la infermera familiar i comunitària en l'equip d'atenció primària.
3. Distingir les modalitats organitzatives en la prestació de les cures, de la infermera familiar i comunitària en el marc de l'atenció primària de salut.
4. Analitzar el paper de la infermera familiar i comunitària en l'atenció a les famílies, en la Participació i Intervenció Comunitària i en els Programes de Vacunes.

5. Identificar els principals Programes de Salut que es desenvolupen en els equips d'atenció primària de salut: Programa d'activitats preventives i promoció de la salut en el nen o la nena i adolescent, Programa d'activitats preventives i promoció de la salut en l'adult, Programa de Pacient Crònic, Programa d'Atenció i Prevenció a la Cronicitat i Programa d'Atenció Domiciliària.

Competències i Resultats d'aprenentatge

Competències	Resultats d'aprenentatge
ESPECÍFIQUES	
E01. Prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a las necessitats de salut de les persones que atenen d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.	E01.23 Descriure intervencions orientades a la readaptació de la vida diària mitjançant recursos de proximitat i suport.
E02. Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a les persones, família o grups orientats als resultats en salut avaluant el seu impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cura un problema de salut.	E02.01. Identificar les guies de pràctiques clíniques i assistencials relacionades amb l'atenció a les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i en les alteracions que es puguin presentar.
E04. Demostrar que comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat dins del seu context social i multicultural.	E04.01. Identificar els diferents tipus d'interaccions segons la pertinença a un grup, gènere o comunitat dins del seu context social i cultural. E04.02. Identificar els determinants de salut i els problemes relacionats amb l'entorn, per cuidar a les persones en situacions de salut i malaltia com integrants d'una comunitat. E04.03. Analitzar els factors socials i culturals en la vivència i l'abordatge dels processos de salut i malaltia.
E05. Dissenyar sistemes de cures dirigides a les persones, família o grups, avaluant el seu impacte i establint les modificacions oportunes.	E05.03. Determinar els criteris de resultat adequats als problemes d'infermeria detectats. E05.05. Dissenyar cures infermeres utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona al llarg de tot el cicle vital tenint en compte la normativa vigent, la millor evidència existent i els estàndards de qualitat i seguretat. E05.07. Dissenyar programes d'acció comunitària.

	E05.08. Descriure els fonaments del nivell primari de salut i els activitats a desenvolupar per proporcionar una cura integral als membres de la comunitat.
E06. Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.	E06.06. Analitzar les intervencions infermeres justificant-les amb evidències científiques i/o aportacions d'experts que les sustentin.
E09. Fomentar estils de vida saludables, l'auto-cura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.	<p>E09.02. Dissenyar estratègies de promoció de la salut i prevenció de la malaltia dirigides a la persona, grup o comunitat tenint en compte els seus recursos, hàbits, creences i valors.</p> <p>E09.04. Identificar estils de vida saludables i conductes preventives i terapèutiques en la persona, grup o comunitat.</p> <p>E09.05. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional, social i ambiental.</p> <p>E09.07. Analitzar la importància d'educar, facilitar i afavorir la salut i benestar dels membres de la comunitat les vides dels quals estan afectades per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.</p>
E10. Protegir la salut y el benestar de les persones, família o grups atesos, garantint la seva seguretat.	<p>E10.02. Identificar els elements que poden posar en risc la salut de les persones en relació a la utilització i gestió dels fàrmacs.</p> <p>E10.08. Dissenyar estratègies per establir mecanismes de protecció i benestar de les persones, famílies o grups dins de l'àmbit de la salut comunitària.</p>
E15. Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la que s'estructuren de forma uni o multi i inter-disciplinar els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.	E15.06. Identificar els diferents rols professionals implicats en l'atenció primària i comunitària.
E17. Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multi-professional, la integració dels processos i al continuïtat assistencial.	E17.01. Analitzar les accions possibles per integrar els diferents nivells d'intervenció i garantir la continuïtat assistencial.

GENERALS / BÀSIQUES	
G01. Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.	<p>G01.01. Analitzar una situació i identificar els seus punts de millora adaptats a les necessitats i demandes dels context d'anàlisi.</p> <p>G01.03. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.</p>
G02. Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.	G02.01. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats acadèmic-professionals de l'àmbit de coneixement propi.
G03. Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.	<p>G03.02. Analitzar críticament els principis i valors que regeixen l'exercici de la professió infermera.</p> <p>G03.03. Analitzar les dificultats, els prejudicis i les discriminacions, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.</p>
G04. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raons de sexe/gènere.	<p>G04.02. Analitzar les desigualtats de gènere així com els factors que les sustenten des dels diferents sistemes: El sistema familiar, el de parentiu, l'econòmic, el polític, el simbolisme i els sistemes educatius.</p> <p>G04.03. Analitzar les diferències per sexe i les desigualtats de gènere en l'etiologia, l'anatomia, la fisiologia, les patologies, en el diagnòstic diferencial, les opcions terapèutiques, la resposta farmacològica, el pronòstic i en les cures infermeres.</p> <p>G04.04. Realitzar una història clínica, examen físic, psicològic i diagnòstic d'infermeria de forma específica per homes i dones, incorporant a més la diversitat afectiva-sexual, d'identitat i expressió de gènere.</p> <p>G04.05. Identificar estratègies per prevenir la violència de gènere.</p>
B01. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.	

B03. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Continguts

MÒDUL I. Atenció primària: salut i comunitat

- TEMA 1: Atenció primària de salut: principis i característiques.
- TEMA 2: Organització i treball en equip en atenció primària de salut.
- TEMA 3: Enfocament familiar en atenció primària de salut.
- TEMA 4: Salut comunitària i atenció primària de salut orientada a la comunitat.
- TEMA 5: La Gestió Infermera de la Demanda.
- TEMA 6: Programa d'Activitats Preventives i Promoció de la salut.
- TEMA 7: Programa de vacunacions en la infància i en l'adult.

MÒDUL II. Atenció primària: Atenció clínica i comunitària

- TEMA 8: Atenció d'infermeria al nen i adolescent en atenció primària de salut.
- TEMA 9: Atenció d'infermeria al pacient crònic en atenció primària de salut. Persona amb problemes de salut (Risc Cardiovascular, Hipertensió arterial, Diabetis Mellitus, Tabaquisme, Tractaments Anticoagulants Orals, Malaltia Pulmonar Obstructiva Crònica).
- TEMA 10: Atenció d'infermeria al pacient fràgil i de cronicitat complexa en atenció primària de salut.
- TEMA 11: Programa d'Atenció Domiciliària.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que cada estudiant és protagonista en el procés d'ensenyament i aprenentatge. L'alumnat ha de ser actiu i autònom en tot el procés i el professorat li ha de donar suport, aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge.

La docència és presencial i hi ha un únic grup de teoria. L'assignatura disposa d'una aula virtual informativa, de treball i de gestió de l'assignatura.

Activitat dirigida:

Exposició de continguts mitjançant presentacions amb explicacions del professorat i suport de les TIC. Anàlisi de casos que presentin situacions professionals per conceptualitzar experiències i solucions. Presentació d'activitats obertes amb professionals experts de l'àmbit de l'assistència i investigació.

Activitat supervisada:

Els estudiants han de dur a terme activitats basades en la resolució de casos, en grups reduïts. Per a la realització de les mateixes es proposa un guió orientatiu i es realitza un seguiment tutoritzat.

La presentació de les activitats ha de seguir les normes de presentació de treballs de l'EUI. Es lliuraran en format electrònic a través de l'aula virtual.

Activitats Formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
.Teoria (TE)	45	1,8	E01.23, E02.01, E04.01, E04.02, E04.03, E05.03, E05.08, E06.06, E09.02, E09.04, E09.05, E09.07, E10.02, E10.08, E15.06, E17.01, G02.01, G03.02, G03.03, G04.02, G04.03, G04.04, G04.05
Tipus: Supervisades			
.Tutoria:	1	0,04	E01.23, E02.01, E04.01, E04.02, E04.03, E05.03, E05.05, E05.07, E05.08, E06.06, E09.02, E09.04, E09.05, E09.07, E10.02, E10.08, G01.01, G01.03, G04.02, G04.05, B01, B03
Tipus: Autònomes			
. Lectura d'articles / informes d'interès. . Estudi personal. . Consultes bibliogràfiques i documents. . Elaboració de treballs.	90	3,6	E01.23, E02.01, E04.01, E04.02, E04.03, E05.03, E05.05, E05.07, E05.08, E06.06, E09.02, E09.04, E09.05, E09.07, E10.02, E10.08, E15.06, E17.01, G01.01, G01.03, G04.05, B01, B03

El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts un cop finalitzada l'assignatura a permetre que els seus estudiants puguin respondre les enquestes de valoració sobre l'actuació docent i l'assignatura.

Avaluació

Avaluació continuada

L'avaluació ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense desconsiderar les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

L'avaluació consisteix en la realització de tres proves, de diferent tipologia (proves estructurades i treball escrit) al llarg dels dos mòduls de l'assignatura.

- 1- Dues proves objectives tipus test:** Es duen a terme al final del mòdul I i del mòdul II. Tenen un pes global en l'assignatura del 85% (prova objectiva 1: 35% + prova objectiva 2: 50%). En les proves tipus test les respostes negatives resten segons la següent fórmula:
 $x = \text{Encerts} - (\text{errors} / n - 1)$, sent n el nombre d'opcions de resposta.
- 2- Treball escrit:** Es presentarà mitjançant un treball grupal final, l'anàlisi i resolució d'algunes de les activitats distribuïdes al llarg dels mòduls de l'assignatura. El treball final té un pes global en l'assignatura del 15%. **La rúbrica d'avaluació del treball està disponible a l'aula virtual.**

La qualificació de l'assignatura en l'avaluació continuada, ve donada per la suma ponderada d'aquestes proves (sempre que es superi la nota mínima d'un 5 en cada prova).

Es realitzarà retroacció del resultats de les proves d'avaluació a través de l'aula i de tutories si s'escau.

Qualificació

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'estudiant hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor/a, a una matrícula d'honor).

Avaluació única

1. En aquesta assignatura no hi ha cap tasca programada per a fer de manera grupal.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada que apareix en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
3. L'avaluació única consistirà en:
 - Prova 1 que consistirà en **prova objectiva tipus test** i pondera un **35%**.
 - Prova 2 que consistirà en **prova objectiva tipus test** i pondera un **50%**.
 - Prova 3 que consistirà en un **treball final individual** i pondera un **15%**.

Activitat de recuperació

1. Es determina una única data per a l'activitat de recuperació per a tots els estudiants estiguin o no acollits a avaluació única.
2. Es proposa una activitat de recuperació als estudiants que hagin estat avaluats prèviament per un conjunt d'activitats el pes mínim dels quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació i que hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5.
3. Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la/les proves no superades.
4. Les proves de recuperació seran determinades pel professorat.
5. El/La professor/a pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no són recuperables.
6. En el cas que l'estudiant superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.
7. La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re-calcularà la nota ponderada final.
8. Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.

No avaluable

Quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta es consigna la qualificació com a "*no avaluable*".

És motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no ha participat en cap activitat de l'avaluació continuada.

Revisió de la prova escrita:

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar dur a terme la revisió en el període establert per a la "revisió" No s'accepten sol·licituds de revisió fora del període establert.

Procediment en cas de còpia/ plagi

1. La **còpia o plagi** en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delictes, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).
2. Si durant la realització d'un treball individual a classe, el/la professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.
3. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a mateix/a, d'un altre company o companya.
4. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor o autora sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

Aspectes de l'avaluació relacionats amb valors i actituds

1. El professorat podrà disminuir, entre 1 i 2 punts la nota de l'assignatura quan de manera reiterada, l'estudiant no respecti les indicacions del comportament en l'aula i/o pertorbi el funcionament normal de la mateixa.
2. "No es tolerarà cap falta de respecte a les companyes, als companys o al professorat. Tampoc es toleraran actituds homòfobes, sexistes o racistes. Qualsevol estudiant en què es detectin alguna de les actituds anteriorment descrites, se'l qualificarà de suspesa l'assignatura."

Aspectes formals de treballs escrits

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació.

Altres consideracions

1. Totes les proves avaluatives estaran publicades en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada.
3. L'alumnat que repeteix l'assignatura pot sol·licitar al començament de curs realitzar només una avaluació de síntesi final (article 117, pàgina 46 de la Normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona (Aprovada per acord del Consell de Govern de 7 de juliol de 2022, i modificada per acord de Consell de Govern d'1 de febrer de 2023)).

Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi. Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen escrit de l'assignatura. Els estudiants en segona o més matrícula que vulguin optar a l'examen de síntesi ho han de comunicar per escrit al professorat responsable de l'assignatura dues setmanes abans de la data publicada.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves objectives tipus test <ul style="list-style-type: none"> • Prova Mòdul I • Prova Mòdul II 	35%	1	0,04	E01.23, E02.01, E04.01, E04.02, E04.03 E05.03, E05.08, E06.06, E09.02, E09.04, E09.05, E09.07, E10.02, E10.08, E15.06, E17.01, G02.01, G03.02, G03.03, G04.02, G04.03, G04.04, G04.05
Treball grupal	15%	5	0,20	E01.23, E02.01, E04.01, E04.02, E04.03 E05.03, E05.05, E05.07, E05.08, E06.06, E09.02, E09.04, E09.05, E09.07, E10.02, E10.08, G01.01, G01.03, G04.02, G04.05, B01, B03

BIBLIOGRAFIA

Llibres:

MANUAL PRÁCTICO DE ENFERMERÍA COMUNITARIA (2a edición)

Autor: José Ramón Martínez Riera and Rafael del Pino Casado

Edició: Madrid: Elsevier; 2020

ISBN: 9788491136781

VACUNA A VACUNA. MANUAL SOBRE VACUNAS. 4a EDICIÓN

Autor: Alvarez Pasquin MJ, Forcada J

Edició: Zaragoza: Amazing Books; 2019

ISBN 9788417403485

ATENCIÓN FAMILIAR Y SALUD COMUNITARIA. 3a Edición

Autor Martín Zurro, A; Jodar Solà, G. (editores) *Edició:*

Barcelona: Elsevier; 2023

ISBN 978-84-9113-227-1

Webs d'interès:

- **Relació de plans de cures estandarditzats per a persones ateses a l'Atenció Primària**
<https://ics.gencat.cat/ca/assistencia/cures-infermeres/cures-atencio-primaria/plans-de-cures-estandarditzats/>
- **GIDA. Motius aguts adults**
<https://ics.gencat.cat/ca/assistencia/cures-infermeres/cures-atencio-primaria/plans-de-cures-estandarditzats/aguts-adults/>
- **ARES. Atenció Primària**
https://ics.gencat.cat/ca/assistencia/cures-infermeres/cures-atencio-primaria/ares_primaria/index-ap.html
- **Federació d'associacions d'infermeria familiar i comunitària**
<https://faecap.es/>
- **AIFiCC: Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària Catalunya**
<https://www.aificc.cat/>
- **Asociación Española de Pediatría de Atención Primaria**
<https://www.aepap.org/>

- **Programa d'Activitats preventives i promoció de la salut**
<https://papps.es/>
- **Fundación Red GEDAPS**
<https://www.redgdps.org/>
- **Agència de Salut Pública de Catalunya**
<https://salutpublica.gencat.cat/ca/inici/>

PROGRAMARI

- Moodle
- Atlas Ti
- Mendeley
- SPSS